

JULIN KUANG

Kako
završiti
ljubavnu
priču

Prevela
Jelena Jovanović

■ Laguna ■

Naslov originala

Yulin Kuang

HOW TO END A LOVE STORY

Copyright © 2024 by Yulin Kuang

Translation copyright © 2026 za srpsko izdanje, LAGUNA

Za Zaka, ovo je ljubavno pismo.

*A za najstarije ćerke roditelja doseljenika,
ovo je ljubavno pismo i za vas.*

Napomena autorke

○ va priča otvoreno govori o složenom procesu tugovanja, gubitku zbog samoubistva i smrti brata ili sestre.

Prvo poglavlje

Kad se sve uzme u obzir, sahrana njene mlađe sestre prilično je dosadna.

Helen Džang (ona dobra, ona pametna, ona *dosadna*, kako je govorila Mišel, pokoj joj duši) sedi u prvom redu, između svojih ucveljenih roditelja. Da je Mišel ovde, kikotala bi se nečemu potpuno neprimerenom, recimo cvetnom aranžmanu nehوتيčno falusnog oblika, prebačenom preko njenog zatvorenog kovčega. Da je Mišel ovde, nervozno bi cupkala, jedva čekajući da šmugne u toalet na cigaretu, već bi smišljala kako da pobjegne na neku žurku posle sahrane. Da je Mišel ovde... *ne bi bilo ovako jebeno tiho.*

Helenina majka se trese od tihih, neprekidnih jecaja i toliko snažno steže desnu ruku svoje preživjele ćerke da je Helen izgubila osećaj u njoj još dok je pastor izgovarao uvodne reči dobrodošlice. Otac gleda u drveni stalak na kom stoji Mišelina fotografija iz druge godine srednje škole. Pogled mu odluta prvo ka običnim roletnama na crkvenim prozorima (Helen, ne prvi put, poželi da su katolici, zbog atmosfere), a potom ka pastorovim cipelama. Tata gleda svuda osim tamo gde bi neko mogao da mu uzvрати pogled.

Helen je isplakala sve svoje suze tokom prvih četrdeset osam sati, tresla se i plakala sama u svojoj sobi kao neka glupa ranjena životinja dok joj se oči nisu nadule toliko da su se pretvorile u uske proreze, razmišljajući o egzistencijalnim pitanjima prevelikim da bi se iskazala bednim rečima. Izvor je presušio, a ostala je samo sve dublja jama ogorčenosti koja preti da je proguta. Mrzi pastorove otrcane pokušaje da Mišelinom kratkom životu da neki *smisao*, mrzi mamine suze, mrzi to što tata ne pušta suze, možda čak mrzi i *sebe*, ali *zašto*? Zapravo, ako bi na nekog *trebalo* da se ljuti, onda je to Mišel...

Vrata u dnu crkve zaškripe – neko je zakasnio na sahranu – i iznenadno peckanje na potiljku kaže Helen: *to je on*.

Prigušeni šapati prostruje niz prolaz između klupa i, premda Helen sebi govori da ne okreće glavu, da ne gleda – mama ipak nije toliko izgubljena u svom bolu da ne primeti kako se pažnja cele prostorije odjednom preusmerila. Okrene se i ispusti dramatičan *jauk* zbog kog Helen pretrne od srama.

Helen se okrene i oči joj potvrde: To jeste *Grant Šepard, jebeni Grant Šepard. Predsednik đaćkog parlamenta, kralj matorske večeri, ljubitelj žurki, prijatelja, profesora i američkog fudbala. I ubica moje sestre*.

Ovaj poslednji deo verovatno ne bi opstao na sudu – bilo je dovoljno očevidaca koji su tvrdili da je šesnaestogodišnja Mišel Džang namerno istrčala pred terenac osamnaestogodišnjeg Granta Šeparda nešto posle dva ujutro prošlog petka (i izazvala jeziv saobraćajni kolaps na Putu 22). Bilo je dovoljno „ključnih pojmova“ u Mišelinoj istoriji pretraživanja interneta da to potvrde. A udarac koji je roditeljima najteže pao: toksikološki nalaz bio je dovoljan lokalnim medijima da upotrebe izraz *problematična tinejdžerka*.

Za Mišel, ne za Granta.

Svima je bilo žao Granta: stvarno je tužno, tragično, *sebično* od te devojke – praktično potpune neznanke, neke učenice drugog srednje sa samoubilačkim porivom – da uradi tako

nešto, pa da jedan bistar mladić poput njega, kome se smešila blistava budućnost, mora sad do kraja života da nosi breme što je slučajno usmrtio nekoga.

– *Ti* – cikne mama, stavši nasred prolaza otvorenih usta kao da su usred grčke tragedije.

Grant Šepard stoji nepomično, kao da postoji samo da bi ucveljene majke uzdisale od zaprepašćenja pred njim, a sredovečne kineske tetke i stričevi buljili u njega.

Izgleda baš onako kako ga Helen zamišlja – tamnoplavi džemper preko besprekornobeke košulje, kao da odavde ide pravo na sastanak đačkog parlamenta da razgovara o temi maturalne proslave. Kravata mu je savršeno vezana, tamnosmeđa kosa uredno počesljana i izgleda previše dobro – previše mlado, previše lepo i previše *živo* – da bi smeo da bude u ovoj prostoriji.

Grantove blage smeđe oči lete po crkvi. Zna da je pogrešio što je došao, vidi to. Verovatno je mislio da je u redu, da će njeni razumeti zašto je želeo da joj oda poštu, možda je... možda je čak mislio da će mu oprostiti.

Koliko taj ego mora da ima pa da pomisli kako je poželjno da bude ovde.

– *Ne* – kaže Helenina majka, pobeledih usana, ali silovito.

Grant podigne ruke gotovo pomirljivo. – Nisam hteo da...

– Hoće da odeš – naposljetku kaže Helen čvrstim glasom.
– Smesta.

Grant pogleda u Helen. Klimne glavom u znak razumevanja. Dok se okreće da ode, jedva promrmlja: „Žao mi je.“

Sve je toliko dramatično da Helen oseti poriv da vikne za njim: *I da se više nikad nisi pojavio ovde sa tom svojom glupom facom!*

Kao da su u filmu, a ne u prezbiterijanskoj crkvi u koju nisu kročili više od sedam godina.

Ali ne deluje vredno truda, kad je toliko malo verovatno da će se Grantovi Šepardi ovog sveta i ožalošćene porodice Džang ovog sveta – sa majkama koje zaprepašćeno uzdišu,

očevima koji izbegavaju poglede i tetkama i stričevima koji se sašaptavaju – ikad više sresti.

Umesto toga, Helen povede majku nazad do klupe. Dok ide niz prolaz, pogled joj padne na Mišelinin nasmejani portret.

Kladim se da ti se ovo dopalo, pomisli Helen, izazivajući sestru da joj odgovori. *Kladim se da ti je ovo bio omiljeni deo cele tvoje sahrane.*

Drugo poglavlje

Trinaest godina kasnije

Kad telefon zazvoni u utorak ujutru, Helen već zna da su u pitanju dobre vesti. Njena književna agentkinja Čelsi Pirs loše vesti šalje mejlom, u saosećajnim dvostihovima – *Nisu zagrizli, ko ih jebe* – ali radi dobrih podiže slušalicu.

– Nadam se da mrziš svoj stan, jer seliš se u Holivud!

Helen se nasmeje sva oduševljena, ali istog trenutka u njoj proradi oprez. *Ne raduj se previše, papiri još nisu potpisani, sve još može da propadne.*

Postala je sujeverna. Kad je objavila prvu knjigu iz potonjeg serijala *Tajni zapisi*, govorila je sebi: *Nemoj da se zalećeš, možda će je ljudi mrzeti ili, još gore, možda je niko neće ni pročitati.* Kad je knjiga postala bestseler, a *Njujork tajms* je uvrstio među autore na koje treba obratiti pažnju u književnosti za omladinu, opominjala je sebe: *To zapravo nije važno, delo je isto kao i pre nego što sam dospela na tu listu, i šta ako im se druga knjiga ne bude dopala?*

Cela njena dosadašnja karijera mogla bi se pratiti kroz niz unutrašnjih ograda, sve do objave da će neki važni holivudski

ljudi njene knjige o melanholičnim tinejdžerima iz elitne privatne škole koji kriju mračne akademske tajne pretvoriti u sapunastu, seksi televizijsku seriju.

„Kako se nosiš sa sindromom uljeza?“ , jednom je, na svečanom ručku, pitala mnogo uspješnijeg i starijeg kolegu pisca.

„Pa posle izvesnog vremena to više ne priliči“, odgovorio joj je.

Šest nedelja kasnije, dok otključava vrata svog novog stana u luksuznoj zgradi na obali (studio plaća sve troškove života tokom priprema i snimanja, plus dnevnice), prekoputa mola u Santa Moniki, Helen pomisli da je možda i sama stigla do tog trenutka.

Stan je opremljen u skupocenim bež nijansama i miriše kao moderan butik-hotel. Septembarsko sunce se probija kroz staklena vrata od poda do plafona što vode na njen privatni balkon i Helen se zapita da li bi ovde mogla da postane sasvim druga osoba, ona koja ima jutarnju rutinu i unutrašnji mir. Na poslednjem spratu nalazi se zajednički prostor koji može da rezerviše za zabave (Helen ne poznaje dovoljno ljudi u ovom gradu da bi priređivala zabave, ali ipak ljubazno klimne glavom upravniku zgrade), a kuhinjski prozor gleda pravo na terasu njene privremene komšinice, dobitnice Oskara Franses Makdormand.

– *Baš u stilu Los Anđelesa* – kažu joj prijatelji sa Istočne obale kad im to ispriča.

– Ko? – pita mama tokom njihovog prvog video-poziva preko *Fejstajma* otkad se Helen preselila.

– Franses Makdormand, mama – uzdahne Helen dok vadi namirnice iz kese. – Glumica je, sigurno je znaš. Igrala je u...

Helen zastane jer joj je iz mozga odjednom iščilela čitava blistava karijera Franses Makdormand kao da nikad nije ni postojala. Igrala je u komediji *Živeti za jedan dan*, ali mama to nije gledala.

– Mislim da je igrala kraljicu u nečemu. A, da, i mamu u *Kraljevstvu izlazećeg meseca*!

– Ne znam je – kaže mama. – Nema veze. Šta spremaš za večeru?

Helen poslušno izrecituje jelovnik – *nešto sasvim jednostavno, još moram da kupim nekoliko šerpi i tiganja, da, dodaću nešto zeleno, hvala, mama* – a zatim provede još četrdeset minuta slušajući majčino zabrinuto nabranje svih zemljotresa u istoriji okruga Los Anđeles.

– Ako se zemlja otvori, ja ću se samo baciti u jamu da bude brzo i bezbolno – kaže Helen dok završava činiju pirinča s paradajzom i jajima. – Ne brini se toliko. Volim te, čao! Na *Spotifaju* potraži „selidba u novi stan u El-Eju“ i preko vrhunskog blutut sistema pusti plej-listu koju je pažljivo sastavio neko drugi.

Helen nikad nije bila dovoljno kul da bude poznavalac muzike. Više voli da to prepusti nepoznatim ljudima sa interneta koji su već prošli kroz određena životna iskustva koja traže saundtrek – „prijatno oktobarsko jutro u kuhinji“ ili „vožnja u susret neizvesnoj budućnosti“ – i da se nada da će joj oni tačno reći koje pesme najbolje dočaravaju ta osećanja, slažu se uz njih kao ljubičasti šal uz zelene oči.

Dok Stivi Niks peva kako je s vremenom sve hrabrija, a deca odraslija, Helen po dužini kaći odeću u garderober, od najkraće do najduže, i razmišlja o trenucima kad se život sam od sebe uredno podeli na poglavlja.

Putovanje je način da okreneš novi list, podseti sebe, ponavljajući savet terapeutkinje. *Konačno ćeš možda moći da napišeš nešto novo.*

Helen u mislima odlučno precrta ono *možda*. Nada se da će ovo poglavlje biti kratko i produktivno.

KAD MU U sredu zazvoni telefon, Grant već zna da ga čeka usran razgovor.

– Samo idi na sastanak – navaljuje Fern, njegova TV agentkinja. – Šta te košta da odeš na jedna sastanak?

– Knjiga mi se nije dopala – kaže on i ne laže.

Romani o učenicima elitnih privatnih škola i njihovim seksualnim životima nisu baš njegova oblast, a Grant se nada da će ovaj period bez posla okončati nečim uzbudljivijim – recimo, dugometražnim filmom (koji će završiti čim bude imao vremena) ili bar angažmanom na razvoju novih projekata (nije on kriv što je propustio sezonu pilot-epizoda samo zato što je njegova majka angažovala neke sumnjive majstore koji su toliko isfušarili posao da je celo leto morao da provede u Nju Džerziju popravljajući i prepravljajući njene podove).

– Dobro, znači, knjiga te nije osvojila. To nije ništa što već nismo prevazilazili. Ako mene pitaš, baš zbog toga si bolji kandidat od nekog luzera opsednutog tim knjigama. Ti vidiš njihove mane, znaš kako da ih popraviš, bla, bla, bla...

– Išao sam sa autorkom u srednju školu – kaže on naposljetku.

– Pa to je savršeno...

– Nije – kaže Grant tmurno. – Nije me volela.

– Ma daj, to je smešno. Tebe svi vole – kaže Fern, zvučeći gotovo majčinski uvređeno u njegovo ime. – Osim toga, ona neće ni biti na sastanku. Biće samo šouranerka i izvršni producenti.

– Ja... – Grant duboko udahne – *polako izdahni* – pa zavrti glavom. – Ne bih sad da pričam o tome. Mora da postoji nešto drugo. Šta je sa Džejsonovim spin-ofom? To je bio dobar sastanak, zar ne?

– Nemaju budžet za scenaristu tvog ranga – mirno kaže Fern. – A ti sigurno nećeš pristati da se vratiš na platu koproducenta sad kad smo konačno dogurali do zamenika izvršnog producenta.

Grantov profil na IMDb-ju sažima svaki stepenik njegove dosadašnje karijere u jedan jedini red: *stalni scenarista, dramaturg, viši dramaturg, koproducent, producent, zamenik izvršnog producenta*. Mnogi scenaristi s kojima je počeo nikad ne odmaknu dalje od one prve stavke, a *njega* od *njih* deli tek

nekoliko redova. Grant zna da uspeh koji je postigao nije zaslužio i zato stalno ima osećaj da će mu izmaći iz ruku.

Gutne jedan aspirin i protrlja slepoočnice. – A dugometražni filmovi?

– Čim mi pošalješ prvu verziju svog scenarija, rado ću je pročitati. Do tada si televizijski scenarista. Kao televizijski scenarista, zarađuješ novac i sebi i meni. A ovo je serija naručena odmah za celu sezonu, prestižna...

Grant prezrivo frkne, ali Fern ne dozvoljava da je prekine.

– ... serija o kojoj *svi* pričaju. Ljudi iz studija bili su oduševljeni tvojim materijalima, a šouranerka je već pročitala tvoj probni scenario. Zar stvarno hoćeš da im kažem da su uzalud potrošili vreme?

Grant uzdahne. Nekako zna da je ovo greška, čak i dok izgovara: – Dobro. Otići ću na sastanak.

Te večeri neko vreme provede guglajući *Helen Džang, autorka romana za mlade*. Prvo iskoči njena fotografija. Izgleda manje-više onako kako je pamti, samo starije i doteranije. Oči su joj inteligentne i pronicljive, držanje jednako uspravno kao onog dana u crkvi, na sahrani njene sestre. Ne osmehuje se – Helen se, koliko on pamti, nikad nije osmehivala, pa to ima smisla – i u njoj i posle toliko vremena i dalje prepoznaje onu ozbiljnu i uštogljenu glavnu urednicu školskih novina.

Pre noći koja mu je zauvek promenila život njihovi putevi retko su se ukrštali. Helen se družila sa štreberima opsednutim prestižnim američkim univerzitetima i neskriveno je s visine gledala na njega i njegove prijatelje iz fudbalskog tima i navijačke grupe. Prevrtala je očima na školske priredbe, okupljanja bivših učenika i sve ono što je njemu sa sedamnaest godina davalo smisao životu.

A posle... posle ga Helen više uopšte nije gledala. Kad god bi se našli u istoj prostoriji, gledala je kroz njega.

Grant pokušava da zamisli šta bi Fern rekla kad bi joj saopštio da ne može da prihvati ovaj posao „da bi sačuvao mentalno

zdravlje“. Nasmeje se sam sebi. Fern bi ga verovatno podsetila na kredit (nije trebalo da kupi onu kuću u Silver lejku, ali bio je uveren da će serija *Momci* dobiti bar još jednu sezonu pre nego što je prerano ukinuta), zamahala bi mu ispred nosa primamljivim ciframa (*minus deset posto*) i rekla mu da je psihoterapija skupa.

Kad ga posle nekoliko dana pozove da mu kaže kako žele da mu ponude posao, Grant više nema snage da se opire. Psihoterapija *jeste* skupa. A ako Helen Džang ima problem s tim što će on biti u timu scenarista njene serije... neka se obrati njegovom advokatu.